

JIGAR NOALKOGOL YOG' KASALLIGI BO'LGAN VA BO'LMAGAN YURAK ISHEMIK KASALLIGI BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA KARDIOMETABOLIK PARAMETRLARINING QIYOSIY TAVSIFI

Yusupaliyeva D.B.

Nizamov U.I.

Shukurdjanova S.M.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15068038>

Dolzarbliigi: Yurak ishemik kasalligini (YuIK) bashorat qilishni yaxshilash va faol birlamchi profilaktika ko'rsatkichlarini aniqlash, bemorning individual xavfini aniqroq baholashga imkon beradigan qo'shimcha mezonlarni aniqlash juda muhimdir. Jigar noalkogol yog' kasalligi YuIK uchun xavf omili hisoblanadi, garchi bu shartlar o'rtasidagi munosabatlar haqida qarama-qarshi dalillar mavjud.

Maqsad: Jigar noalkogol yog' kasalligi bo'lmagan bemorlarga nisbatan YuIK va jigar noalkogol yog' kasalligi bilan og'rikan bemorlarning kardiometabolik profilini baholash.

Material va metodlar: YuIK hujjatlashtirilgan tashxisi bo'lgan 73 bemor 2021 yil oktyabr va 2022 yil avgust oylari orasida istiqbolli ravishda jalb qilindi. Bemorlar ikki guruhga bo'lingan: I - YuIK va jigar noalkogol yog' kasalligi bor 62 bemor va II – jigar noalkogol yog' kasalligi bo'lmagan YuIK bilan kasallangan 11 bemor. Bemorlarga quyidagi testlar o'tkazildi: anamnestik ma'lumotlarni yig'ish, vazn va bo'y o'lchovlari, tana massasi indeksini (BMI) hisoblash, lipid spektri, glikemik profil, arterial qon bosimini (AQB) o'lchash).

Natijalar: Tadqiqotga kiritilgan YuIK bilan kasallangan 73 bemor orasida 62da jigar steatozi bor edi, bu o'rganilayotgan populyatsiyada 84.9% tarqalishini namoyish etdi. Bemorlarning o'rtacha yoshi I va II guruhlarda mos ravishda 61.4 ± 9.1 va 62.2 ± 10.9 yoshni tashkil etdi. Ikkala guruhda bemorlar o'rtasida jinsi ($p = 0.316$), infarktdan keyingi kardioskleroz ($p = 0.706$), anamnezda stentlash bilan koronar angioplastika ($p = 0.677$), insult ($p > 0.999$), va karotid arteriyalarning aterosklerozi ($p = 0.242$). Shu bilan birga, semizlik ($p < 0.0001$), gipertoniya ($p < 0.05$) va qandli diabet ($p < 0.05$) mavjudligi II nisbatan I guruhda sezilarli darajada yuqori edi. I va II guruhlardagi o'rtacha BMI 33.2 kg/m^2 va 24.9 kg/m^2 edi. Umumiy, past zichlikdagi va yuqori zichlikdagi xolesterin darajasi ikkala guruhda ham sezilarli darajada farq qilmagan bo'lsada, I guruhda juda past zichlikdagi xolesterin va triglitseridlar darajasi yuqori edi (44.7 ga qarshi 22.6 mg/dl , $p < 0.005$; 224.4 ga qarshi 112.7 mg/dl , $p < 0.005$). I guruhda insulin ancha yuqori edi (15.4 va 4.9 , $p < 0.005$). O'rtacha sistolik AQB I guruhda $127.3 \pm 11.1 \text{ mmHg}$ va II guruhda $118.2 \pm 6.0 \text{ mmHg}$ ($p < 0.005$); I va II guruhlardagi diastolik QB mos ravishda 79.8 ± 6.2 va $75.5 \pm 5.2 \text{ mmHg}$ ($p < 0.05$) ni tashkil etdi.

Xulosa: bizning natijalarimiz shuni ko'rsatdiki, YuIK bilan kasallangan shaxslarning katta qismi (84.9%) jigar noalkogol yog' kasalligi ega bo'lishi mumkin va bu BMI, gipertoniya va qandli diabet mavjudligi bilan sezilarli darajada bog'liqdir. Joriy tadqiqot oldingi natijalar bilan birgalikda YuIK bemorlarda jigar noalkogol yog' kasalligi uchun skrining zarurligini ko'rsatishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar/Используемая литература/References:

1. Baharvand-Ahmadi, B., K. Sharifi va M. Namdari, koronar arteriya kasalligi bo'lgan bemorlarda alkogolsiz yog'li jigar kasalligining tarqalishi. ARYA aterosklerozi, 2016. 12 (4): p. 201-205.
2. Toh, J. Z. K., va boshq., Alkogolsiz yog'li jigar kasalliklarida koroner yurak kasalligining Global tarqalishi, xavf omillari va skriningi bo'yicha Meta-tahlil. Clin Gastroenterol Hepatol, 2022. 20 (11): p.

2462-2473 e10.

3. Kirby, R. S. va D. Haleboua-DeMarzio, koronar arteriya kasalligi va alkogolsiz yog'li jigar kasalligi: kompyuter tomografiyasi koronar kaltsiy skanerlari yordamida klinik korrelyatsiya. JGH ochiq, 2021. 5(3): p. 390-395.
4. Efe, D. va F. Aygun, MSCT yordamida alkogolsiz yog'li jigar kasalligi va SAPR o'rtasidagi munosabatni baholash. Arq Bras Cardiol, 2014. 102 (1): p. 10-8.
5. Fridrix-zang, M., va boshq., Koronar arteriya kasalligining og'irligi alkogolsiz yog'li jigar diss-ease bilan bog'liq: bitta ko'r-ko'rona istiqbolli mono-markaz tadqiqoti. PLoS Biri, 2017. 12(10): p. e0186720.